

A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.III.62/2022/49. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2023. évi június hó 13. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és a június hó 28. napján nyilvánosan kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt **Terhelt1 és 6 társa** ellen indított büntetőügyben a Szekszárdi Törvényszék 6.B.45/2021/272/I. számú ítéletének Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r., Terhelt3 IV. r., Terhelt4 V. r., Terhelt5 VI. r., valamint Terhelt6 VII. r. vádlottra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

Terhelt2 III. r. vádlott tényállás I/B. pontjában foglalt cselekményeit 14 rb. a Btk. 342. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott, 2 esetben tettesként, míg 12 esetben felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének, míg Terhelt3 IV. r. vádlott tényállás I/B. pontjában foglalt cselekményeit 28 rb. a Btk. 342. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott, 3 esetben tettesként (melyből 1 rb. folytatólagosan elkövetett), 24 esetben felbujtóként, míg egy esetben bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének minősíti.

Terhelt5 VI. r. vádlott tényállás I/B. pontjában foglalt 5 rb. a Btk. 342. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette közül egy rendbeli minősül folytatólagosan elkövetettnek.

Terhelt6 VII. r. vádlott tényállás I/B/9/c. pontjában foglalt cselekménye vonatkozásában mellőzi a folytatólagos elkövetés megállapítását.

Terhelt3 IV. r. vádlott tényállás II/1. pontjában írt cselekménye a Btk. 345. §-ában meghatározott, folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének is minősül.

A halmazati büntetést – a foglalkozástól eltiltás, valamint a pénzbüntetés értintetlenül hagyása mellett – Terhelt1 I. r. vádlott esetében 6 (hat) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 7 (hét) év közügyektől eltiltásra, Terhelt2 III. r. vádlott esetében 5 (öt) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 6 (hat) év közügyektől eltiltásra, míg Terhelt3 IV. r. vádlott esetében 5 (öt) év szabadságvesztésre és 5 (öt) év közügyektől eltiltásra, míg Terhelt6 VII. r. vádlott esetében 3 (három) év szabadságvesztésre és 3 (három) év közügyektől eltiltásra enyhíti.

Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak esetében a 2019. április 19. napjától 2019. november 15. napjáig bűnügyi felügyeletben töltött időt számítja be a szabadságvesztésbe.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bűnügyi Főigazgatósága számlaszám1 számú számláján őrzött és nyilvántartási szám. számon nyilvántartott, Terhelt2 III. r. vádlottól készpénzként lefoglalt 22.170.500 (huszonkettőmillió-egyszázhetvenezer-ötszáz) forintra vagyonek Kobzást rendel el.

Az EBR.: nyilvántartási szám1. számon nyilvántartott és 8. tételszám alatt őrzött, – helyesen – Székely Bertalan: Rachel című műalkotás lefoglalásának megszüntetésére, Terhelt1 I. r. vádlott részére történő kiadására, valamint annak visszatartására vonatkozó rendelkezéseket mellőzi.

Az eljárás során e vádlottak esetében összesen – és helyesen – 4.501.089 (négymillió-ötszázegyezer-nyolcvankilenc) forint bűnügyi költség merült fel, melyből – helyesen – 38.250 (harmincnyolcezer-kettőszázötven) forintot az állam visel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Terhelt1 I. r. vádlott esetében a kiszabott szabadságvesztésbe a 2023. február 4. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítja.

Kötelezi a másodfokú bíróság Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottakat a másodfokú eljárásban felmerült 125.200 (egyszázhuszonötezer-kettőszáz) forint bűnügyi költség egyetemleges, míg Terhelt6 VII. r. vádlottat külön 36.000 (harminchatezer) forint bűnügyi költség megfizetésére. A fennmaradó 125.200 (egyszázhuszonötezer-kettőszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Szekszárdi Törvényszék a 2022. május 23-án kihirdetett 6.B.45/2021/272/I. számú ítéletével *Terhelt1 I. r. vádlottat* 3 rb. – két esetben bűnsegédként elkövetett – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulataiban meghatározott és 1 esetben a (4) bekezdés b) pontja, míg 2 esetben az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette és 3 rb. folytatólagosan – két esetben bűnsegédként – elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt, halmazati büntetésül – mint bűnszervezetben elkövetőt – 8 év szabadságvesztésre, 400 napi tétel pénzbüntetésre, 8 év gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól eltiltásra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, mellyel kapcsolatban akként rendelkezett, hogy az I. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A szabadságvesztésbe az előzetes fogvatartásban, valamint bűnügyi felügyeletben töltött időt beszámította. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban határozta meg. Az ekként kiszabott, összesen 4.000.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról rendelkezett. *Terhelt1 I. r. vádlottal* szemben 17.041.000 forint összegre vagyoneklobzást rendelt el.
- [2] A törvényszék *Terhelt2 III. r. vádlott* büntetőjogi felelősségét 4 rb. a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulataiban meghatározott, és egy esetben a (3) bekezdés b) pontja, egy esetben a (4) bekezdés b) pontja, míg 2 esetben az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében, 13 rb. a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, felbujtóként – 2 esetben folytatólagosan – elkövetett közokirat-hamisítás büntetében, valamint 4 rb., a Btk. 345. §-ában meghatározott, folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében állapította meg. Ezért halmazati büntetésül – mint bűnszervezetben elkövetőt – 6 év 6 hónap szabadságvesztésre, 7 év gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól eltiltásra és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg, melyből a III. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A szabadságvesztésbe az előzetes fogvatartásban, valamint a bűnügyi felügyeletben töltött időt beszámította. *Terhelt2 III. r. vádlottal* szemben 27.530.000 forint összegre vagyoneklobzást rendelt el.
- [3] *Terhelt3 IV. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulataiban meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, valamint 17 rb. a Btk. 342. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott, felbujtóként – két esetben folytatólagosan – elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt, halmazati büntetésül – mint bűnszervezetben elkövetőt – 5 év 10 hónap szabadságvesztésre, 6 év gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól eltiltásra és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg, melyből a IV. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. *Terhelt3 IV. r. vádlottal* szemben 15.000.000 forint összegre vagyoneklobzást rendelt el. A szabadságvesztésbe az előzetes fogvatartásban, valamint a bűnügyi felügyeletben töltött időt beszámította. Emellett a IV. r. vádlottal szemben a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette miatt indult büntetőeljárást megszüntette.

- [4] *Terhelt4 V. r. vádlott* büntetőjogi felelősségét 2 rb. a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott, és egy esetben a (4) bekezdés b) pontja, míg egy esetben az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében, valamint 2 rb. a Btk. 345. §-ában meghatározott, folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében állapította meg. Ezért halmazati büntetésül – mint bűnszervezetben elkövetőt – 3 év szabadságvesztésre, 5 év gazdasági ügyintézői foglalkozástól eltiltásra és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg, melyből az V. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A szabadságvesztésbe az V. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött 3 napi időt beszámította.
- [5] *Terhelt5 VI. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, 5 rb. a Btk. 342. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott, folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntette, valamint a Btk. 345. §-ában meghatározott, folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt, halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és a gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól 4 év eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés fokozatát börtönben határozta meg, melynek végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a VI. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött 3 napi időt. A büntetés végrehajtásának elrendelése esetére pedig rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról. *Terhelt5 VI. r. vádlottal* szemben 1.300.000 forint összegre vagyoneklobzást rendelt el.
- [6] *Terhelt6 VII. r. vádlott* büntetőjogi felelősségét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében, a Btk. 345. §-ában meghatározott, folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében, valamint 3 rb. – egy esetben folytatólagosan, 2 esetben felbujtóként elkövetett – a Btk. 342. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntetében állapította meg. Ezért halmazati büntetésül – mint bűnszervezetben elkövetőt – 3 év 6 hónap szabadságvesztésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre, 5 év gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól eltiltásra és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg, melyből a VII. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban állapította meg. Az ekként kiszabott, összesen 400.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról is rendelkezett. *Terhelt6 VII. r. vádlottal* szemben 1.960.000 forint összegre vagyoneklobzást rendelt el.
- [7] A törvényszék rendelkezett továbbá a lefoglalt bűnjelekről, a zár alá vett egyéb dolgokról, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről is.

[8] **II. Jogorvoslati nyilatkozatok és a felülbírálat terjedelme**

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az ügyészség *Terhelt1 I. r. vádlott* terhére: a vele szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételszámának és az egy napi tétel összegének

felemelése; Terhelt2 III. r., Terhelt3 IV. r. és Terhelt5 VI. r. vádlottak esetében további pénzbüntetés kiszabása; Terhelt4 V. r. vádlott esetében pedig pénzbüntetés kiszabása és vagyonelkobzás elrendelése, valamint az ítélet rendelkező részének és indokolásának kiegészítése céljából fellebbezett.

- [10] A törvényszék fenti ítélete ellen Terhelt1 I. r. vádlott védője elsődlegesen megalapozatlanság okán történő hatályon kívül helyezés, másodlagosan az I. r. vádlott felmentése, harmadlagosan a bünszervezetben történő elkövetés megállapításának mellőzése, negyedlegesen a vádlottat és hozzátartozóit érintő vagyonelkobzás alkalmazásának mellőzése, míg végezetül a büntetés enyhítése érdekében; Terhelt2 III. r. vádlott védője elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan a III. r. vádlott felmentése céljából, míg harmadsorban a bünszervezetben történő elkövetés megállapítása és annak indokolása miatt; Terhelt3 IV. r. vádlott elsősorban felmentésért, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezéséért, harmadrészt a bünszervezetben történő elkövetés megállapításának mellőzése érdekében, míg védője elsősorban az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan a IV. r. vádlott felmentése, míg harmadlagosan a bünszervezethez fűződő jogi megállapítások mellőzése és a büntetés enyhítése végett; Terhelt4 V. r. vádlott védője elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentés, míg harmadlagosan a büntetés enyhítése céljából; Terhelt5 VI. r. vádlott védője enyhítés, míg Terhelt6 VII. r. vádlott a 2 rb. felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás tekintetében részfelmentés, másodsorban a bünszervezetben történő elkövetés megállapításának mellőzése és a büntetés enyhítése, míg végezetül a vagyonelkobzás és a pénzbüntetés mellőzése érdekében jelentett be jogorvoslatot.
- [11] Az ítéletnek a reá vonatkozó (a vagyonelkobzással és zár alá vétellel kapcsolatos) rendelkezései tekintetében egyéb érdekelt5 vagyoni érdekelt is jogorvoslattal élt.
- [12] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, valamint a nyilvános tárgyaláson jelen lévő képviselője útján az ügyészségi fellebbezést módosítva – azt kizárólag Terhelt1 I. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak tekintetében fenntartva –, Terhelt1 I. r. vádlott esetében a pénzbüntetés súlyosítására; Terhelt2 III. r., Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VII. r. vádlottak esetében a közbizalom elleni bűncselekménynek eltérő minősítésére; Terhelt3 IV. r. vádlott bűnösségének a Btk. 345. §-ában meghatározott, folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében történő megállapítására, vele szemben további pénzbüntetés kiszabására és a terhére megállapított közbizalom elleni bűncselekmények eltérő minősítésére, míg Terhelt4 V. r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.
- [13] A védők a nyilvános fellebbezési tárgyaláson tartott perbeszédükben a jogorvoslati kérelmükkel megegyező tartalommal szólaltak fel.
- [14] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott elsőfokú ítéletet a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, mely a (2) bekezdés szerint – Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VII. r. vádlottak esetében a Be. 590. § (10) bekezdésére is figyelemmel – kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására és az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására, illetve – a Be. 590. § (7) bekezdése szerint hivatalból – az egyszerűsített felülbírálat körébe tartozó kérdésekre is.
- [15] A Be. 590. § (9) bekezdése folytán nem volt tárgya a másodfokú felülbírálatnak az elsőfokú ítélet II. r. vádlott II. r. vádlottra vonatkozó része, mely – fellebbezés hiányában – első fokon jogerőre emelkedett. A Be. 590. § (8) bekezdése alapján pedig nem volt felülbíráható a

büntetőeljárás megszüntetéséről szóló rendelkezés Terhelt3 IV. r. vádlottra vonatkozóan, mivel az ellen az ügyészség fellebbezést nem jelentett be.

- [16] A másodfokú bíróság e felülbírálat során észlelte, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdésének b) és c) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlan: kisebb részben felderítetlen, illetve kis mértékben ellentétes a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával.
- [17] E – döntően a tényállás II. pontjában foglalt társasági adóhiánnyal kapcsolatos ténymegállapításokat érintő – megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében a másodfokú bíróság a Be. 594. § (1) bekezdése alapján bizonyítás felvételét rendelte el és szakértőként rendelte ki szakértő3 igazságügyi adó- és járulékszakértőt, valamint szakértő4 igazságügyi adó- és járulékszakértőt, akiket egyesített szakvélemény készítésére hívott fel. Emellett pedig a fellebbviteli főügyészség indítványára beszerezte a Szekszárdi Járásbíróság B.74/2022. számú büntetőügy iratait is.
- [18] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a tényállást az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés, valamint a lefolytatott bizonyítás eredménye alapján – figyelemmel a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontjára is – az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:
- [19] Az ítélet 17. oldalán Terhelt2 III. r. vádlott személyi körülményei kapcsán az adatokat ki kellett egészíteni azzal, hogy a III. r. vádlottat a Szekszárdi Járásbíróság a 2022. évi június hó 30. napján jogerőre emelkedett 14.B.74/2022/2. számú ítéletével bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, valamint bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt, halmazati büntetésül 1 évi szabadságvesztésre és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.
- [20] Ugyancsak az ítélet 17. oldalán Terhelt3 IV. r. vádlott személyi körülményeit kellett kiegészíteni azzal, hogy a IV. r. vádlottat – Terhelt2 III. r. vádlottal egyezően – a Szekszárdi Járásbíróság a 2022. évi június hó 30. napján jogerőre emelkedett 14.B.74/2022/2. számú ítéletével bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, valamint bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt, halmazati büntetésül 1 évi szabadságvesztésre és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.
- [21] Terhelt3 IV. r. vádlott 2022. évi június hó 7. napjától az székhely1 ajtószám alatti székhelyű kft1. alkalmazásában áll gépjármű- és bútorkárpitos munkakörben, melyből – heti 40 óra foglalkoztatás alapján – nettó 280.000 forint jövedelemben részesül.
- [22] Az ítélet 19. oldalának hatodik bekezdésében Terhelt3 – helyesen – IV. r. vádlott.
- [23] A 63. oldal nyolcadik bekezdésében a kft2. a kft3. részére összesen – helyesen – 162 db számlát állított ki.
- [24] A 64. oldal ötödik bekezdésében a kft4. a kft3. részére összesen – helyesen – 216 db számlát állított ki.
- [25] Az ítélet 81. oldala utolsó bekezdésének 2. mondatában Terhelt1 I. r. vádlott a fiktív számlák bruttó értékének – helyesen – 90%-át juttatta vissza terhelt10 X. r. terheltnek, míg magának a számlák bruttó értékének 10%-át megtartva, összesen 4.166.000 forinttal gazdagodott.
- [26] Az ítélet 67. oldalának középső bekezdésében a kft3. terhére 2014. évre 1.634.000 forint, 2015. évre 2.119.000 forint, 2016. évre 1.902.000 forint, 2017. évre 1.466.000 forint, míg 2018. évre 1.404.000 forint, összesen 4.715.000 forint társasági adóhiány állapítható meg.
- [27] Az ítélet 67. oldalának alulról az 5. bekezdését akként pontosítja, hogy Terhelt1 I. r. vádlott általános forgalmi adó és társasági adónemekben a 2014-2018. adóévekben összesen és

helyesen 136.343.000 forint vagyoni hátrányt okozott a magyar állami költségvetésnek. Az ugyanezen oldalon az alulról a 3. bekezdést pedig akként pontosítja, hogy Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak Terhelt1 I. r. vádlottal közreműködtek abban, hogy a kft3. általános forgalmi adó és társasági adónemekben a 2014-2018. adóévekben összesen 136.343.000 forint vagyoni hátrányt okozott.

- [28] Az ítélet 77. oldalának első bekezdésében foglaltakat akként pontosítja, hogy a kft5. terhére 2016. évben 234.000 forint, míg 2017. évben 0 forint társasági adóhiány állapítható meg.
- [29] Az ítélet 77. oldalának alulról harmadik bekezdését akként helyesbíti, hogy Terhelt1 I. r. vádlott összesen 77.651.354 forint vagyoni hátrány okozásában nyújtott segítséget terhelt8 VIII. r. terhelt költségvetést károsító cselekményének elkövetéséhez.
- [30] Az ítélet 81. oldalának középső bekezdésében az kft6 terhére 2014. évre 688.000 forint, míg 2015. évre 1.102.000 forint, összesen 1.790.000 forint társasági adóhiány állapítható meg.
- [31] Az ítélet 81. oldalán alulról az 5. bekezdésben Terhelt1 I. r. vádlott összesen 6.245.000 forint vagyoni hátrány okozása erejéig nyújtott segítséget terhelt10 X. r. vádlott költségvetést károsító cselekményének elkövetéséhez.
- [32] Az ítélet 83. oldalának alulról a 2. bekezdésében foglaltakat akként helyesbíti, hogy Terhelt1 I. r. vádlott magatartásával a tényállás II/1. pontja vonatkozásában összesen 136.343.000 forint, a tényállás II/2. pontja esetében összesen 77.651.354 forint, míg a tényállás II/4. pontjának esetében összesen 6.245.000 forint, mindösszesen 220.239.354 forint vagyoni hátrányt okozott.
- [33] Az ítélet 84. oldalán a 2. bekezdésben foglaltakat akként helyesbíti, hogy Terhelt2 III. r. vádlott a tényállás II/1. pontja vonatkozásában 136.343.000 forint vagyoni hátrány okozását segítette elő, így összesen 227.793.692 forint vagyoni hátrány okozásában működött közre.
- [34] Végezetül az ítélet 81. oldalán a 3. bekezdésben írtakat Terhelt3 IV. r. vádlottra vonatkozóan akként helyesbíti, hogy a IV. r. vádlott a tényállás II/1. pontjában írt cselekményével összesen 136.343.000 forint vagyoni hátrány okozásában vett részt.
- [35] Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben felsorolt teljes, illetve részbeni megalapozatlanságot eredményező hibáktól és hiányosságoktól: hiánytalan, teljeskörűen felderített, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz, az a cselekvőségüket tagadó vádlottak védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.
- [36] Az elsőfokú bíróság az eljárása során nem vétett olyan, a Be. 607. § (1) bekezdésében, vagy a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt, ún. abszolút-, illetve a Be. 609. § (1) bekezdésében meghatározott ún. relatív eljárási szabálysértést, mely az ügy érdemi felülbírálatának akadályát képezte volna; az elsőfokú bíróság ítéletét nem kellett hatályon kívül helyezni.

[37]

III. Bizonyítékok értékelése

- [38] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a büntetőeljárási törvény rendelkezéseinek megtartásával folytatta le, beszerezte, megvizsgálta és a logika szabályainak megfelelően igen

részletesen, körültekintően értékelte az ügyben felmerülő nagyszámú, az ügy jogi és ténybeli kérdéseinek eldöntéséhez szükséges bizonyítékot, ítéletének indokolásában pedig meggyőzően adott számot ténymegállapításairól, illetve ezzel kapcsolatban a vádlotti védekezések elvetésének okairól is. Következésképpen indokolási kötelezettségének is messzemenően magas színvonalon tett eleget.

- [39] Az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységével a másodfokú bíróság túlnyomórészt – a tényállás II. pontja esetében a társasági adó kivételével – egyetértett, azt megismételni annak ellenére sem kívánja, hogy a felmentést célzó fellebbezések nagyobb részét az elsőfokú eljárásban már előterjesztett, az elsőfokú bíróság által részletesen megcáfolt védői érvelések és az elutasított bizonyítási indítványok újbóli előterjesztését tartalmazták, illetve az elsőfokú bíróság e körben kifejtett, azokat cáfoló érveinek figyelmen kívül hagyását jelentették. Ezért mindössze az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek.
- [40] A vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítását sérelmező jogorvoslati kérelmek lényege, hogy a vállalkozások között a vád tárgyává tett számlákon feltüntetett gazdasági események a valóságban is megtörténtek. E tevékenységet tipikusan alvállalkozói hálózat közreműködésével végezték. Önmagában az alvállalkozóktól a munkaerő igénybevétele pedig nem enged visszaélésre következtetni, hiszen az alvállalkozó csak időszakos munkaerőközvetítéssel foglalkozik, állandó személyi állománnyal nem rendelkezik. A védők álláspontja szerint ezért a vádiratban érintett cégek jogszerűen működtek, azok működése nem eredményezhette a kft3. vonatkozásában a költségvetés terhére vagyoni hátrány okozását.
- [41] A védők a perbeszédükben végső soron az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét sérelmezték; mindenekelőtt azt, hogy a tényállás megállapítására a Be. 592. § (2) bekezdésében meghatározott hiányosságokkal került sor. E körben annak a meggyőződésüknek adtak hangot, hogy az elsőfokú bíróság tévesen utasította el a határidőben jogszerűen bejelentett bizonyítási indítványaikat, emiatt elmaradt a tényállás teljeskörű tisztázása. Ez pedig oda vezetett, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése eredményeképp egy súlyosan hiányos, ellentmondásokkal teli, és nagyrészt felderítetlenül maradt tényállásra alapozta a vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítását.
- [42] Terhelt1 I. r. és Terhelt2 III. r. vádlottak védői ezen felül a bizonyítási eljárással kapcsolatban a büntetőeljárás törvény alapvető rendelkezéseinek, valamint az Alaptörvényben garantált tisztességes eljáráshoz való jognak a sérelmét is felhozták az elsőfokú eljárással szemben. Álláspontjuk szerint a bizonyítási indítványok elutasítása, valamint az egyes bizonyítási cselekmények elégtelensége – így különösen az indítványozott tanúk csupán írásban és nem szóban történő kihallgatása, ezáltal a kontradiktórius eljárás meghiúsulása, valamint a teljes lehallgatási anyag tárgyaláson való lejátszásának mellőzése is – ahhoz vezetett, hogy a szóban forgó vádlottak nem tudtak jogszerűen, mindenre kiterjedő védekezéssel előállni.
- [43] A másodfokú bíróság nem fogadta el a védők fenti érvelését.
- [44] A valótlan tartalmú cégbejegyzésekkel kapcsolatos tényállási pontok kapcsán előzetesen szükséges megjegyezni, hogy a cégnyilvántartás adatait érintő közokirat-hamisítás büntetnének megítélésénél különös jelentősége van a cégátírásban résztvevő személyek tudattartalmának. A bírói gyakorlatban ezzel kapcsolatban kialakult azoknak a szempontoknak a vizsgálata, amellyel a jogügyletben résztvevők tényleges akarata feltárható.
- [45] A közokirattal kapcsolatos tényállási pontok (I/B/1-20.) kapcsán abban a kérdésben, hogy a cégeljárás során valós vagy valótlan szándék vezette az abban résztvevő személyeket és ekként fennállt-e a lehetősége annak, hogy valótlan adatok kerüljenek be a közhiteles nyilvántartásba, az alábbiakra kellett figyelemmel lenni:

- [46] - a gazdasági társaságot megvásárló (átvevő) személynek nem áll szándékában a cég üzemeltetése, és arra a körülmények folytán lehetősége sem volt;
- [47] - az eljáró jogi képviselőt nem a felek egyike bízta meg cégeljárásban történő közreműködéssel és a munkadíját sem a felek valamelyike fizeti, hanem egy kívülálló harmadik személy vagy cég;
- [48] - a cég könyvelési iratainak átadására a tulajdonosváltás ellenére sem kerül sor; a cég iratanyaga a változás bejegyzésével együtt eltűnik, az a későbbiekben már nem fellelhető;
- [49] - az új tulajdonos a cégbejegyzés után nem kap jogot a cég vagyona feletti rendelkezésre, így különösen a bankszámla vagy az ingó vagyon kezelése felett, ezzel egyidejűleg pedig idegen személyek élnek ezzel a joggal;
- [50] - a vevőként bejegyzett új tulajdonos vagy bejegyzett új képviselő nem veszi fel a kapcsolatot a hatóságokkal, így különösen az adóhivatallal vagy későbbiekben a felszámolóval, ennek ellenére a nevében adóbevallást vagy más nyilatkozatot tesznek a hatóságok felé;
- [51] - a székhelyszolgáltató igénybevételét követően az új tulajdonosok nem keresik az érkező küldeményeket, azok részükre történő továbbítását nem kéri, a cég a hatóságok számára elérhetetlenné válik.
- [52] A jelen ügy kapcsán valamennyi esetben megállapítható volt, hogy a céget átvevő új tulajdonos, illetve új ügyvezető nem kívánta vagy nem volt képes a megszerzett gazdasági társaság működtetésére, vagy a megszerzett vállalkozást nem ő, hanem más kívánta működtetni. Az a körülmény tehát, hogy az új tulajdonos a céggel nem végez semmiféle tevékenységet, arra utal, hogy az eleve nem is állt szándékában. Ugyanerre utal az a körülmény is, ha az új tulajdonos vagy ügyvezető nem a saját, hanem más személy, Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r., vagy Terhelt3 IV. r. vádlott döntéseit hajtja végre, hiszen ez azt jelenti, hogy nem kíván és nem is tud a vállalkozás tevékenységi körével, gazdálkodása tekintetében döntést hozni.
- [53] Tipikusnak mondható valamennyi cégátadás esetben, hogy az új tulajdonos a társaság könyvelési iratait nem vette át. Ezzel kapcsolatban a törvényszék minden esetben rögzítette, hogy a cégek könyvelése vagy annak mely része nem került elő a nyomozás során.
- [54] A legtöbb esetben az is megállapítható volt, hogy a cégeljárással kapcsolatos közterheket nem az új tulajdonos, hanem helyette más személy vagy cég fizette. Erre egyébként az esetek többségében a gazdasági társaságot átvevő személyeknek nem is volt anyagi lehetősége; az üzlet tulajdonjogát vagy a társaság képviseletét éppen a nekik ígért anyagi előny megszerzése miatt fogadták el. Tipikusnak volt mondható tehát, hogy az új tulajdonosok a vállalkozás átvételéért anyagi előnyben részesültek azoktól, akik rábírták őket a cégeljárással kapcsolatos okiratok aláírására.
- [55] Az esetek többségében az is megállapítható volt, hogy a cégbejegyzést követően az új tulajdonos nem kapott jogot a vállalkozás vagyona feletti rendelkezésre, vagy rajta kívül olyan személy is hozzáfért a vagyonhoz, akinek a gazdasági társasághoz semmi köze nem volt. Ez volt megállapítható akkor, amikor Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak úgy vettek fel készpénzt a cégek számláiról, hogy azokhoz semmilyen jogi kapcsolat nem fűzte őket.
- [56] Minden esetben megállapíthatóvá vált ezen felül, hogy a cégek átvétele után jogi eljárás indult a cégekkel szemben, melyek azt bizonyítják, hogy a cégek átírásának célja az volt, hogy a korábbi tevékenységért felelős személyt már ne lehessen a hatóságoknak utóbb felelősségre vonni. Ennek legszembetűnőbb esete az, ha az új tulajdonosként vagy képviselőként magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkező

személyeket, nem magyar állampolgárokat jegyezték be, akik így a hatóságok részére elérhetetlenné váltak.

- [57] Végezetül a legtöbb cég esetében megállapítható volt, hogy székhelyük a székhely2 szám alá volt bejegyezve, amely a másodfokú bíróság hivatalos tudomása szerint is egy ún. *cégtemetőként* szolgál. Ekként a székhely fenti székhelyszolgáltató címére történő bejegyzése már eleve a cégszolgáltatások változásának bejegyzésével és a cégműködéssel kapcsolatos jogügyletek tisztaságának hiányát veti fel.
- [58] E szempontok figyelembevételével a jelen ügyben is arra lehet következtetést levonni, hogy a tényállásban szereplő egyes gazdasági társaságok üzletrészei csak színleg kerültek átruházásra, ekként az ezzel kapcsolatos nyilatkozatok alapján valótlan adat került a közokiratként szolgáló cégjegyzékbe.
- [59] A fentiek alapján megalapozottan helyezkedett az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a vád tárgyává tett cégáttruházások minden esetben fiktívek voltak, erre pedig a fenti szempontrendszer alapos minden részletre kiterjedő vizsgálatával jutott.
- [60] Mindezeket pedig az elsőfokú bíróság által hivatkozott objektív okirati bizonyítékok, valamint II. r. vádlott II. r., valamint Terhelt5 VI. r., Terhelt6 VII. r. és terhelt11 XI. r. vádlott vallomása is alátámasztották.
- [61] A tényállásnak a költségvetési csalással kapcsolatos része (II. tényállási pont) tekintetében mindenekelőtt azt szükséges rögzíteni, hogy – a védők álláspontjával szemben – az elsőfokú bíróság tényállásában írt cselekménysorozat egyértelműen a költségvetési bevételek elmaradásához vezetett.
- [62] Az ügy hátterét képező céghálózat magán viseli a szóban forgó elkövetési magatartások szinte valamennyi, a hasonló ügyekben szinte sztereotípiaként ismételt jellemzőjét. A tényállás I. pontjában leírt gazdasági társaságok – ún. bukó cégek – meghatározott rend szerint, pár havonta váltották egymást oly módon, hogy közben a kölcsönzött munkavállalók személye nem, vagy csak nagyon kis mértékben változott. Ezeknek a társaságoknak a további közös sajátossága, hogy az adó- és járulékfizetési kötelezettségüknek egyáltalán nem tettek eleget, annak ellenére, hogy az adóbevallást legtöbb esetben határidőre teljesítették.
- [63] További igen jellegzetes körülmény az is, hogy a bukó cégekkel szemben – a bűncselekményben való részvételüket követően – a hatóságok minden esetben eljárást kezdeményeztek, melynek eredményeként kényszerőrlésükre került sor.
- [64] Tipikus jellemzője a bűncselekmény elkövetésének az is, hogy az ügyben szereplő gazdasági társaságok újabb ügyvezetői nem voltak elérhetők a hatóságok részéről, illetve a székhelyükön sem voltak megtalálhatók, hiszen többnyire nem magyar állampolgárok voltak. Ide tartozik az is, hogy e cégek könyvelési iratanyaga utóbb már nem volt fellelhető, ekként működésük későbbi ellenőrzése is meghiúsult.
- [65] Mindezek már eleve megkérdőjelezik a vád tárgyává tett jogügyletek tisztaságát.
- [66] A vád szerinti valótlan adóbevallást benyújtó cégek (a kft3., a kft5., valamint az kft7. részére valótlan tartalmú számlákat kiállító, a tényállás I/B. pontjában szereplő gazdasági társaságok) valódi irányítói Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak voltak, hiszen ők látták el a többi elkövetőt olyan utasításokkal, melyek alapján a költségvetést károsító magatartást kifejthették.
- [67] Ennek során e vádlottak egyáltalán nem foglalkoztak azzal, hogy a munkaerő-kölcsönző cégek eleget tudnak-e tenni az adó- és egyéb járulékfizetési kötelezettségeiknek, különös tekintettel arra, hogy a munkaerő kölcsönzésért járó díj jelentős részét készpénzben felvették a bankszámláról, az ekként megmaradt pénz pedig nem fedezte az adófizetési kötelezettségeik

teljesítéséhez szükséges összeget. Az adó megfizetésére tehát objektíve sem volt lehetősége az ún. *bukó* cégeknek.

- [68] Különös jelentősége van annak is, hogy a munkaerőt kölcsönbe adó gazdasági társaságok a cégláncolatban rövid idővel váltották egymást. Ennek ellenére az alkalmazott munkavállalók személye az egymást váltó cégek esetében szinte teljesen megegyezett.
- [69] A *bukó* cégek bankszámláira átutalt pénzeket több alkalommal nem e társaságok közhiteles nyilvántartásba bejegyzett képviselői, hanem Terhelt2 III. r., Terhelt3 IV. r. vádlottak szerezték meg annak ellenére, hogy a pénzfelvétel idején a cég képviselőjét nem látták el.
- [70] Ugyancsak a *bukó* cégek jogellenes működésére utal, hogy a tevékenységük gyakorlása a székhelyüktől távol történt; sok esetben a gazdasági társaságok vezetői nem is tartózkodtak azok székhelyén, esetleg tudomással sem bírtak arról, hogy az hova került bejegyzésre. E gazdálkodó szervezetek minden esetben székhelyszolgáltató igénybevételével jöttek létre, mely a fent rögzített körülményekkel együttesen nem csupán észszerű kételyt vet fel a jogszerű működéssel kapcsolatban, hanem kifejezetten a cégek törvénybe ütköző, jogellenes adóelkerülő célját bizonyítja.
- [71] A fentiek alapján ezért a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy mindezek a vád tárgyát képező céghálózat jogellenes működését igazolják.
- [72] Ilyen előzményi adatok, illetve körülmények feltárását követően kellett az elsőfokú bíróságnak állást foglalnia abban a kérdésben, hogy a vádiratban feltüntetett számlákon valós gazdasági események szerepelnek-e. Ezzel kapcsolatban pedig megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy miután azok a valóságban nem történhettek meg, ekként a bizonylatokat sem lehetett volna az általános forgalmi adó előzetes felszámítási jogának gyakorlásához, illetve az egyéb adókedvezmények igénybevételéhez felhasználni.
- [73] Mindezeket pedig alátámasztotta a titkos információgyűjtés keretében beszerzett beszélgetések tartalma is. Az elsőfokú bíróság ezeket az adatokat igen részletesen indokolva mutatta be, hogy miként bizonyítják a vád tárgyává tett cselekmények elkövetését. E körben ezért a másodfokú bíróság nem értett egyet a védőknek a tárgyaláson a lehallgatási hanganyag teljes terjedelemben való lejátszásának szükségességével; nem sértett tehát eljárási szabályt a törvényszék, amikor az erre irányuló bizonyítási indítványokat elutasította.
- [74] Ugyanígy nem képez eljárási szabálysértést az sem, hogy az elsőfokú bíróság a tanúk jelentős részét írásban és nem a tárgyaláson szóban hallgatta ki. Ennek elfogadható indokát adta, mely ekként a bizonyítás törvényességét nem érinti. Erre figyelemmel pedig nem sérült a vádlottak Alaptörvényben biztosított védekezéshez való joga sem.
- [75] A fentiek ellenére a tényállás részbeni helyesbítését, illetve kiegészítését az alábbiak indokolták:
- [76] A tényállás személyi részének Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottakra vonatkozó részének kiegészítését az indokolta, hogy a Szekszárdi Járásbíróság az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalát követően e két vádlottat jogerősen elítélte. Ezt az elítélést mindkét vádlott tekintetében fel kellett tüntetni az ítélet személyi részében.
- [77] A fellebbviteli főügyészség indítványa alapján beszerzett és a tárgyaláson a bizonyítás részévé tett adatok, így a Szekszárdi Járásbíróság B.74/2002. számú ügyének iratai, valamint Terhelt3 IV. r. vádlott védője által becsatolt munkáltatói igazolás alapján pedig azt lehetett megállapítani, hogy Terhelt3 IV. r. vádlottat 2022. június 7. napjától kezdődően heti 40 órában, gépkocsivezetőként foglalkoztatják, melyből havonta közel 280.000 forint nettó jövedelme származik.
- [78] A történeti tényállás pontosításait részben az indokolta, hogy az ítélet 19. oldalán Terhelt3 IV. r. vádlott rendbeliségét nyilvánvaló elírás folytán helytelenül tüntette fel az elsőfokú bíróság,

ahogy a 63. és 64. oldalon a kft3. által a kft2.-től és a kft4.-től befogadott számlák darabszáma is helytelenül került feltüntetésre. A másodfokú bíróság az ítéletben rögzített táblázatokat ellenőrizve jutott arra a meggyőződésre, hogy helyesen 162, illetve 216 db számla kiállításáról van szó.

- [79] Helyesbítésre szorult az ítélet 81. oldala utolsó bekezdésének 2. mondatában annak értelmezése, hogy Terhelt1 I. r. vádlott mekkora részt juttatott vissza terhelt10 X. r. vádlottnak. Értelmszerűen itt Terhelt1 I. r. vádlott a számla bruttó értékének 10%-át tartotta meg, ekként annak 90%-a kellett, hogy visszajusson a X. r. vádlotthoz.
- [80] A bírói gyakorlat több évtizede következetes abban, hogy amennyiben a beszerzésekről az adózó hiteles bizonylattal nem rendelkezik, az ezzel kapcsolatosan *nyilvánvalóan felmerült* – a társasági adó alapját csökkentő – költség mértékét végső soron becslési eljárással kell meghatározni, és ennek figyelembevételével kell az esetleges társasági adóhiányt megállapítani.
- [81] Észlelte ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság nem ennek megfelelően járt el. Ezért az ítéltábla bizonyítás felvételét rendelte el és ennek érdekében szakértőül szakértő3, valamint szakértő4 igazságügyi adó- és járulékszakértőket egyesített szakvélemény előterjesztésére hívta fel arra vonatkozóan, hogy a becslési eljárással az egyes adózók terhére mekkora költséghányad állapítható meg, és ennek figyelembevételével mekkora a társasági adóhiány tényleges mértéke.
- [82] A szakértők a vizsgálatot elvégezték, melynek eredményeként arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a még bizonyíthatóan bekövetkezett társasági adóhiány az elsőfokú bíróság ítéletében megállapítottaknál lényegesen kevesebb. Ezt pedig a másodfokú bíróság az ítélet 67. oldalán, a 77. oldalán, illetve a 81. oldalán rögzítettekkel szemben az egyesített szakértői vélemény alapján helyesbítette.
- [83] A társasági adó jelentős, közel 50 millió forintos csökkenésére figyelemmel azonban megváltozott az egyes vádlottak által előidézett vagyoni hátrány mértéke is. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság az ítélet 67., 77., 81., 83., illetve 84. oldalain az egyes vádlottak által okozott adóhiánnyal kapcsolatos tényeket pontosította. Hangsúlyozandó, hogy az előidézett vagyoni hátrány összegének jelentős csökkenése ellenére sem változott a cselekmények jogi minősítése.
- [84] A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[85] **IV. A cselekmények jogi minősítése**

- [86] Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r., Terhelt3 IV. r., Terhelt4 V. r., Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VII. r. vádlottak büntetőjogi felelősségére.
- [87] A bejelentett fellebbezések felmentést célzó részükben ezért nem voltak megalapozottak.

- [88] Az egyes vádlottak terhére rótt cselekmények jogi minősítése azonban csak részben felelt meg a büntető anyagi jogszabályoknak.
- [89] A költségvetést károsító bűncselekmények minősítése – a tényállás társasági adó részét érintő változtatás ellenére is – valamennyi vádlott esetében megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak. Az egyes vádlottak terhére rótt, közbizalom elleni cselekmények esetében azonban nem mindenben osztotta a másodfokú bíróság a törvényszék álláspontját; az elsőfokú bíróság Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak esetében a közokirat-hamisítást érintő bűncselekmények esetében adós maradt ugyanis annak kifejtésével, hogy a III. r. és a IV. r. vádlottak e bűncselekményeit miért felbujtóként elkövetettnek értékelte.
- [90] A Btk. 342. § (1) bekezdésének c) pontja szerint, aki közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- [91] A bírói gyakorlat szerint az ún. intellektuális közokirat-hamisítás törvényi tényállásában írt *közreműködés*, mint elkövetési magatartás minden olyan értelmi-fizikai cselekvőség, amely alkalmas arra, hogy annak következményeként a közokirat kiállítására alkalmas személy a közokiratban a törvényi tényállásban meghatározott joghatással bíró valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot rögzítsen. E közreműködés tulajdonképpen speciális közvetett tetteség, mivel a közokiratot létrehozó (abban bejegyzést közlő) ügyintéző tévedésben van az elkövető szándékát illetően (*BH 2022.148. számú eseti döntés*).
- [92] A Btk. 14. § (1) bekezdése szerint felbujtó az, aki más bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír. Ezzel szemben a Btk. 13. § (1) bekezdése értelmében tettes az, aki a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását megvalósítja.
- [93] A fenti jogszabályi rendelkezések és a következetes ítélkezési gyakorlat értelmében elköveti az intellektuális közokirat-hamisítás büntettét az az ügyvéd, aki közreműködik cégek fiktív adásvételében, valamint abban, hogy a fiktív adásvétel szerinti, a valóságnak meg nem felelő adatok kerüljenek a cégnyilvántartásba (*BH 2018.102. számú eseti döntés*).
- [94] Amennyiben azonban a változásbejegyzési kérelmet a cégbírósághoz benyújtó jogi képviselő sem tud a bejegyzendő iratok tartalmilag hamis voltáról – tehát azok vonatkozásában tévedésben van – a Btk. 13. § (1) bekezdése alapján tettesként azt kell felelősségre vonni, aki közreműködik az ügyvéd által megszerkesztett okiratok hitelesítésében, tehát azokat félként aláírja, és ennek alapján megbízást ad azok benyújtására.
- [95] Tettesként való felelősségre vonásnak kizárólag akkor van helye, ha az elkövető a bűncselekmény törvényi tényállási elemeit valósítja meg; aki tehát olyan személyt vesz rá a bűncselekmények elkövetésére, aki a cselekmény büntetendő jellegével tisztában van, elkövetői minősége tettesként már nem értékelhető. Ugyanígy nem lehet tettesként felelősségre vonni azt sem, aki maga az okiratok elkészítésében, hitelesítésében, aláírásában vagy benyújtásában nem vesz részt.
- [96] Mindezek előre bocsátásával a másodfokú bíróság azt kívánja hangsúlyozni, hogy Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak terhére rótt közbizalom elleni bűncselekmények kapcsán különös jelentősége van annak, hogy e vádlottak az okiratok aláírásában részt vettek-e, vagy cselekvőségük kizárólag abban merült ki, hogy más személyeket bírtak rá az okiratok ügyvéd előtti aláírására, vagy ahhoz segítséget nyújtottak. E két esetben ugyanis a bűncselekményekhez eltérő elkövetői minőség társul.
- [97] Azokban az esetekben, amikor Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak maguk is félként írták alá a változásbejegyzés alapjául szolgáló okiratokat – mivel a megbízás alapján eljáró ügyvéd tévedésben volt – a vádlottak felelősségét a Btk. 13. §-ában meghatározottak szerint, tettesként kell megállapítani.

- [98] Ezzel szemben azokban az esetekben, amikor Terhelt2 III. r., illetve Terhelt3 IV. r. vádlottak a jogügyletben félként ténylegesen nem vettek részt, szerepük csupán arra korlátozódott, hogy Terhelt5 VI. r., Terhelt6 VII. r., terhelt11 XI. r. vádlottakat, vagy más személyeket anyagi előny kilátásba helyezésével az okiratok aláírására rábírják, magatartásukkal törvényi tényállási elemeket nem valósítottak meg, erre figyelemmel elkövetői minőségük ezekben az esetekben a Btk. 14. § (1) bekezdése szerinti felbujtás körében értékelhető.
- [99] A történeti tényállás I/B/8/a., valamint az I/B/14/a. pontjai értelmében a változásbejegyzés alapjául szolgáló okiratokat Terhelt2 III. r. vádlott félként aláírta. E két esetben tehát büntetőjogi felelősségét tettesként kellett megállapítani. A tényállás I/B. pontjában terhére rótt további közbizalom elleni bűncselekmények esetében azonban törvényi tényállási elemet nem valósított meg, ezért elkövetői minőségét a Btk. 14. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint, felbujtóként kellett értékelni.
- [100] Hasonló megállapítások tehetők Terhelt3 IV. r. vádlott tekintetében. Az ítéleti tényállás I/B/9/a-b., I/B/15/a. és I/B/15/b. tényállási pont tekintetében az volt megállapítható, hogy Terhelt3 IV. r. vádlott az okiratokat félként írta alá. Ez pedig azt jelenti, hogy e bűncselekményeket a Btk. 13. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint, tettesként követte el. A tényállás I/B. pontjában terhére rótt bűncselekményekben a szerepe arra korlátozódott, hogy rábírjon más személyeket a cégbejegyzés alapjául szolgáló, valótlan tartamú okiratok aláírására. Ezért Terhelt2 III. r. vádlotthoz hasonlóan, elkövetői minősége a Btk. 14. § (1) bekezdése szerint minősül.
- [101] Kivételt képez a fentiek alól a tényállás I/B/8/a. pontjában írt cselekmény, ahol Terhelt3 IV. r. vádlott cselekvősege abban merült ki, hogy a fiktív cégváltozás-bejegyzési eljáráshoz szükséges illeték átutalásáról gondoskodott. Elkövetői minőségének meghatározására ezért a Btk. 14. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint, bűnsegédként került sor.
- [102] Külön figyelmet érdemel ugyanakkor a *folytatólagosság* kérdésének megítélése. Az elsőfokú bíróság ítéletében Terhelt3 IV. r. vádlott esetében a terhére rótt 17 rb. közokirat-hamisítás büntette tekintetében 7 esetben folytatólagosan elkövetett, míg Terhelt2 III. r. vádlott esetében a terhére rótt 13 rb. cselekményből 2 rb. folytatólagosan elkövetettnek minősített.
- [103] A Btk. 6. § (2) bekezdése értelmében folytatólagosan elkövetett bűncselekmény az, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes akaratelhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközönként többször követ el.
- [104] Az ítéltábla a törvényszékkel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Btk. 6. § (2) bekezdése szerinti folytatólagosság kizárólag azokban az esetekben állapítható meg, ahol az elkövető törvényi tényállási elemet valósít meg, tehát *tettesként* vonandó felelősségre. Azokban az esetekben, ahol az elkövetők felelősségre vonásának a Btk. 14. §-a szerinti részesként van helye, folytatólagosság megállapításáról csupán akkor lehet szó, ha a tettes cselekménye is ekként minősül. Ez a részesség járulékos jogi jellegéből is okszerűen következik.
- [105] Erre figyelemmel a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy a tettesként megvalósított cselekmények esetében meg lehet-e állapítani a folytatólagos elkövetést. Terhelt2 III. r. vádlott esetében ez nem jöhet szóba, hiszen a tettesként elkövetett cselekményei esetében későbbi, újabb elkövetést nem rögzítettek a tényállásban. Terhelt2 III. r. vádlott terhére ezért – helyesen – 14 rb. a Btk. 342. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette állapítható meg, melyből 2 rb. tettesként, 12 rb. pedig felbujtóként elkövetett.
- [106] Terhelt3 IV. r. vádlottnál azonban a tényállás I/B/9/a-b. pontjaiban meghatározott magatartások között alig két hónap, míg a tényállás I/B/15/a-b. pontjaiban rögzített bűncselekmények elkövetése között több, mint két év telt el. A tényállás I/B/9/a-b. pontjai

tekintetében a Btk. 6. § (2) bekezdése szerint mind a rövid időköz, mind pedig az egységes akaratelhatározás, mint a folytatólágosság megállapításának feltétele fennáll, ellentétben a tényállás I/B/15/a-b. pontjaiban foglaltaktól, ahol a két részcselekmény között több, mint két év telt el, mely nem feleltethető meg a rövid időközönkénti elkövetésnek, és az egységes akaratelhatározás megállapításának lehetőségét is kizárja.

- [107] Összegezve tehát, Terhelt3 IV. r. vádlott terhére rótt, a Btk. 342. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette helyesen 28 rb., melyből 3 rb.-t tettesként követett el, 24 rendbelit felbujtóként, míg egy rendbeli bűncselekményt bűnsegédként valósított meg. A tettesi cselekményei közül pedig 1 rb. folytatólágosan elkövetettként minősül.
- [108] Az elsőfokú bíróság Terhelt5 VI. r. vádlott büntetőjogi felelősségét a – mások mellett – 5 rb. folytatólágosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontja] állapította meg. Ezek a tényállás I/B/3/b-c., I/B/4/b., I/B/11/a., I/B/14/b. és I/B/15/b. pontjait érintették. A VI. r. vádlott valamennyi cselekményét tettesként követte el, mellyel a másodfokú bíróság egyetértett, hiszen valamennyi jogügylet esetében a változás-bejegyzéshez szükséges okiratokat félként írta alá.
- [109] A folytatólágos elkövetés megállapíthatóságát a törvényszék abban látta, hogy a VI. r. vádlott a gazdasági társaság megvásárlását követően annak későbbi értékesítésében is részt vett.
- [110] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a tényállás I/B/4., 11., 14. és 15. pontjaiban a cég megvásárlását követően annak átruházásakor az elsőfokú bíróság Terhelt5 VI. r. vádlott vonatkozásában elkövetési magatartást nem rögzített, tehát nem nevesítette azt, hogy a cég eladásához és az új tulajdonos bejegyzéséhez milyen módon járult hozzá. Erre figyelemmel – egyetértve a fellebbviteli főügyészség e körben kifejtett jogi érvelésével – folytatólágos elkövetés nem állapítható meg.
- [111] Ezzel ellentétben az elsőfokú bíróság a tényállás I/B/3/b-c. pontjaiban rögzítette, hogy Terhelt5 VI. r. vádlott pontosan milyen magatartással járult hozzá a valótlan adatok közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzéséhez, melyek esetében a Btk. 6. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek is fennállnak, ekként magatartása a folytatólágosság törvényi egységébe vonható.
- [112] A fentiek alapján Terhelt5 VI. r. vádlott terhére rótt közbizalom elleni bűncselekmények közül a Btk. 342. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette 5 rb., melyből csupán 1 rb. minősül folytatólágosan elkövetettként.
- [113] Ehhez nagyon hasonló megállapítások tehetők a tényállás I/B. pontjában Terhelt6 VII. r. vádlott terhére rótt közbizalom elleni bűncselekmények esetében is. Az elsőfokú bíróság büntetőjogi felelősségét – egyebek mellett – 3 rb. a Btk. 342. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott, – egy esetben folytatólágosan, két esetben felbujtóként elkövetett – közokirat-hamisítás büntetében állapította meg. A folytatólágosnak minősített magatartást a tényállás I/B/9/c-d. pontjaiban rögzítette. Hasonlóan azonban Terhelt5 VI. r. vádlotthoz, a tényállás I/B/9. pontjának c. és d. pontja közül csak a c. pontban írt körül tettesi magatartást Terhelt6 VII. r. vádlott terhére, az ugyanakkor a d. pontból ez hiányzik, így a VII. r. cselekménye a folytatólágosság törvényi egységébe nem vonható.
- [114] Az elsőfokú bíróság Terhelt3 IV. r. vádlott esetében a tényállás az ítélet 58. oldalán részletesen rögzítette, hogy a IV. r. vádlott a számlák kiállításával Terhelt1 I. r. vádlott részére történő rendelkezésre bocsátásával a költségvetést károsító cselekmény elkövetéséhez hozzájárult. A rendelkező részben elmaradt e magatartás teljes körű értékelése. Ezért a fellebbviteli főügyészség indítványozta Terhelt3 IV. r. vádlott bűnösségének egy rendbeli, a Btk. 345. §-ában meghatározott, bűnsegédként, folytatólágosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében történő megállapítását.

- [115] Ezzel a másodfokú bíróság egyetértett; Terhelt3 IV. r. vádlott a Btk. 396. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott költségvetési csalás büntettén túlmenően a Btk. 345. §-ában meghatározott közbizalom elleni bűncselekmény elkövetési magatartását is tanúsította (ún. alaki halmazat), melyet ekként a sértett jogtárgyak különbözősége folytán a terhére kellett értékelni. Ezért az ítéltábla a IV. r. vádlott bűnösségét további 1 rb. a Btk. 345. §-ában meghatározott, folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében is megállapította.
- [116] A fenti pontosításokkal és kiegészítésekkel immár a bűncselekmények minősítése is törvényes.

[117] **V. A bűnszervezet**

- [118] A bűnszervezet megállapíthatóságával kapcsolatban az ezzel érintett vádlottak és védőik jogorvoslati nyilatkozatait összegezve az állapítható meg, hogy részben a bűnszervezet törvényi tényállási elemeinek hiányára, részben pedig a vádlottak tudattartalmának hiányára hivatkoztak, így annak megállapítását a törvényszék részéről tévesnek ítélték. Hivatkoztak arra is, hogy a bűnszervezet törvényi meghatározása az elkövetés óta megváltozott és az új – szigorúbb – törvényi rendelkezésekre figyelemmel a bűnszervezet fennállása nem állapítható meg.
- [119] A védelmi érveléssel kapcsolatban a másodfokú bíróság az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek. A Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény 107. §-a módosította a Btk. bűnszervezet fogalmára adott értelmező rendelkezését. Eszerint bűnszervezet: a legalább három személyből álló, hosszabb időre, hierarchikusan szervezett, konspiratíván működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése. E módosítás a 2019. évi július hó 10. napján lépett hatályba.
- [120] A korábban hatályban volt Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerint bűnszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.
- [121] A módosítást követően hatályos Btk. nem tartalmaz törvényi értelmezést sem a „hierarchikusan szervezett”, sem a „konspiratíván működő” fogalmi elemekhez, ezek értelmezése a jogalkalmazó, jelen esetben az ítéltábla feladata.
- [122] A bűnszervezet tényállási elemei közül a hosszabb időre szervezettség, illetve a szervezetben résztvevők száma nem kíván részletesebb indokolást. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított közel négy és fél év elkövetési idő megfeleltethető a törvényhozó által előírt hosszabb időnek. A bűncselekményben résztvevők száma pedig a hármat meghaladja; ezt nem befolyásolja azt sem, hogy esetlegesen egyes személyeket utóbb már nem lehet felelősségre vonni.
- [123] A harmadik törvényi feltétel, legalább ötévi szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény elkövetése, mint célzat is megállapítható, hiszen a bűnszervezettel érintett valamennyi vádlott

terhére megállapítható volt, hogy a fiktív számlák kiállításával és azoknak Terheltl I. r. vádlott rendelkezésére bocsátásával a költségvetési csalás büntetnének elkövetésében részt vettek. A vagyoni hátrány nagyságára figyelemmel a költségvetést károsító cselekmények a Btk. 396. § (4) és (5) bekezdése szerint minősülnek, ez pedig azt jelenti, hogy a bünszervezet fogalmának harmadik feltétele, a legalább ötévi szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetése is minden kétséget kizáróan megállapítható.

- [124] Felmerül ugyanakkor a kérdés, hogy az elkövetőnek tudnia kell-e, hogy a Btk. Különös része az általa elkövetett szándékos bűncselekményben milyen tartamú szabadságvesztés kiszabását rendeli el. A bírói gyakorlat ezt nemlegesen döntötte el; az elkövető tudatának tehát ezt a ténytet nem kell átfognia, mert a törvényi tényállásnak ez az eleme ún. objektív büntethetőségi feltétel, amely független az elkövető tudatától.
- [125] Részletesebb elemzést igényel ugyanakkor a konspiratív működés, illetve a hierarchikus szervezetheg.
- [126] A jogalkalmazó az alkotmányi kötelezettségének eleget téve az értelmezéskor figyelembe veszi a jogszabályhoz fűzött indokolást, azonban annak kötőereje nincs, az nem anyagi jogi szabály; az mindössze az egyes fogalmi elemek megállapításához ad értelmezési segítséget.
- [127] Elöljáróban szögezi le a másodfokú bíróság, hogy az ítélezési gyakorlat a védők által kifejtettekkel ellentétes álláspontra helyezkedett. A konspiratív működés valamely titkos tevékenységre utal, melynek lényege, hogy az elkövetők személye, illetve az általuk elkövetett bűncselekmények titokban maradjanak, a külvilág számára ne legyenek fel- és megismerhetők, továbbá a szervezet működéséről ne kerüljenek ki információk.
- [128] A Kúria ebben a kérdésben akként foglalt állást, hogy a csoport konspiratív működése lényegében a korábbi fogalom összehangolt működésre hivatkozó feltételének felelt meg, amennyiben az a külvilág elől rejtve valósul meg, de nem jelenti a teljes szervezet minden tagjával való együttműködést, hanem az egyes cselekményekhez rendelt személyek összehangolt tevékenységét feltételezi (*Kúria Bhar.III.571/2019/41. számú eseti döntés*).
- [129] A jelen esetben tehát a konspiratív működés nem abban öltött testet, hogy a bünszervezet tagjai olyan eszközöket – pl. titkosított telefon – használtak, amelyek kizárják a lebukást. A védői érveléssel szemben az sem a konspiratív működés hiányára utal, hogy a vádlottak egy része nem ismerte egymást vagy Terheltl I. r. vádlottat, ahogyan arra az idézett kúriai döntés is utal.
- [130] Ezzel ellentétben a szervezet működésének konspiratív jellegét jelen ügyben lényegében az adta, hogy Terheltl I. r. vádlott által felépített céghálózat működése a törvényesség látszatát keltette. A cégbíróságon bejegyzett és nyilvántartott gazdálkodó szervezeteket ugyanis nem lehetett titokban, a külvilág elől rejtve működtetni, az fogalmilag kizárt. Ahhoz azonban, hogy ezeknek a cégeknek a tényleges rendeltetése, bűnös tevékenysége ne kerüljön napvilágra, a törvényes működés látszatát kell kelteni, mégpedig nem általában, nem az állampolgárok tömegei előtt, hanem az adóhatóság felé.
- [131] Terheltl I. r. vádlott által létrehozott és fenntartott céghálózat tehát egyértelműen arra jött létre és arra tartották fenn, hogy a törvényes működés látszatát keltsék. Ezt a célt szolgálták az ítélet I/B/1-20. pontjaiban megállapított fiktív cégeladások is. Az egyes cégek fantomizálásával (tevékenysége nyomainak eltüntetésével), az I. r. vádlottnak az volt a célja, hogy ne legyen olyan személy, akit a tevékenységükkel kapcsolatban később számon lehessen kérni.
- [132] Valamennyi esetben tehát, amikor olyan személyre írták át a céget, vagy a gazdasági társaság képviselőt, aki nem volt magyar állampolgár, és ekként nem vagy igen nagy nehézséggel volt elérhető, illetve a cég ügyeiről tudomással nem bírt, az kétséget kizáróan

csak és kizárólag azt a célt szolgálta, hogy az adóhatóság később ne tudjon a céggel szemben eljárni.

- [133] Ezt a megállapítást támasztja alá a cégek könyvelési iratainak eltűnése (eltüntetése) is. Abban az esetben ugyanis, ha a cég könyvelési iratai nincsenek meg, azt nem lehet a hatóság rendelkezésére bocsátani abból a célból, hogy a megfelelő jogi eljárások keretében a tevékenység ellenőrzését lefolytathassák. Ez ugyancsak arra utal, hogy a cégek fantomizálásával az volt Terhelt1 I. r., valamint Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak célja, hogy a költségvetést károsító bűncselekmény tényét elleplezzék az adóhatóság elől.
- [134] A konspiratív működéssel összefüggésben ismét utalni kell arra, hogy a váddal érintett vállalkozásoknak a bankszámláiról több esetben olyan személyek vettek fel pénzt, akik a gazdálkodó szervezettel semmilyen kapcsolatban nem álltak. A cégektől idegen személyek által történő pénzfelvételek is tehát azt voltak hivatottak szolgálni, hogy a cégvagyon sorsának felderítését utóbb megghiúsítsák.
- [135] Ezt a célt szolgálta továbbá az is, hogy a munkaerő-kölcsönző cégek rövid időközönként váltották egymást, mely a lebukás veszélyét szintén csökkentette. A fentiekben már utalt arra a másodfokú bíróság, mely szerint a szabályszerű gazdasági tevékenységet kérdőjelezi meg, hogy a láncolatba újonnan belépő munkaerő-kölcsönző vállalkozások gyakorlatilag a korábbiakkal azonos munkavállalói állománnyal rendelkeztek, megakadályozva ezzel az adóhatóságot, hogy az adótartozás okán végrehajtás alá tudják vonni a munkavállalókat átadó gazdasági társaságot. Erre szolgált a fentebb már hivatkozott készpénzfelvételek sora is, mely megakadályozta egy esetleges adóhatósági beszedési megbízás (inkasszó) kibocsátásának sikerességét.
- [136] A fentiek alapján a másodfokú bíróság kizárólag az elsőfokú bírósággal azonos álláspontra juthatott; jelesül arra, hogy a konspiratív működés megállapítható volt.
- [137] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a hierarchikus szervezeti felépítés értelmezésénél a hierarchia szó jelentéséből kell kiindulni. Eszerint *hierarchia*: rangsor, valamilyen szempont szerinti alá- és fölérendeltségi viszony. A hierarchikus szervezeti felépítés tehát nem más, mint alá-, fölérendeltségi viszonyon alapuló szervezet, amely minimálisan egy irányító, és egy végrehajtói szintet feltételez.
- [138] A Kúria fentebb már idézett eseti döntése szerint, ha olyan adat áll rendelkezésre, amely szerint akár egyetlen résztvevő szervező, koordináló, irányító szerepe megállapítható a feladatok megosztása során, akkor e körülmény olyan alá-fölérendeltséget jelentő személyi kapcsolatnak tekinthető, amely megalapozhatja a bűnszervezet megállapítását az új fogalom szerint is.
- [139] Ezt támasztották alá kétséget kizáróan a már az elsőfokú bíróság által is idézett tanúvallomások, ezek közül is kiemelkedően II. r. vádlott II. r. vádlott beismerő vallomása, továbbá a leplezett eszközökkel beszerzett telefonbeszélgetések tartalma is.
- [140] Mindezek alapján látta megállapíthatónak a törvényszék és az ítéltábla is Terhelt1 I. r. vádlott vezető szerepét a bűncselekménysorozatban.
- [141] A fenti adatok egy igen szervezett, összehangoltan működő elkövetői csoportot igazolnak, ami azt feltételezi, hogy az abban résztvevők tudata átfogta: egy olyan szervezetben vesznek részt, amelynek tevékenysége az adó megfizetésének elkerülése, a költségvetés megkárosítására irányul.
- [142] Mindez pedig Terhelt6 VII. r. vádlott vonatkozásában is megállapítható, hiszen a pénzek bankszámláról történő felvétele már önmagában utal arra, hogy az adófizetési kötelezettség elkerüléséről tudomással bírt.

- [143] Mindezek alapján helyes az elsőfokú bíróságnak Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r., Terhelt3 IV. r., Terhelt4 V. r. és Terhelt6 VII. r. vádlott bünszervezetben részvételére levont jogkövetkeztetése is.

[144] **VI. A szankció és a járulékos kérdések**

- [145] Az elsőfokú bíróság az egyes vádlottakra irányadó halmazati büntetési tételkeretet és annak középértékét helyesen rögzítette az ítéletében.
- [146] A büntetés kiszabása során irányadó tényezőket az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen azonosította, és azokat túlnyomórészt a súlyuknak megfelelően értékelte.
- [147] Egyetértve a törvényszékkal, a büntetés mértékében mindenképp az elkövetett cselekmény tárgyi súlyának kell kifejezésre jutnia. Ez pedig a költségvetési csalás esetében az okozott vagyoni hátrány nagyságában mérhető. Miután a másodfokú eljárásban a bizonyítás eredményeként az ítéltábla azt állapította meg, hogy egyes vádlottakkal szemben a társasági adó mértéke jelentősen, több mint 50 millió forinttal csökkent, ez a körülmény a bűnösségük mértékét enyhíti.
- [148] A védelem hivatkozott arra, hogy a nyomozó hatóság által lefoglalt dolgok értékesítése révén befolyó összeg a vagyoni hátrány megtérítéseként értelmezhető, ekként enyhítő körülményként értékelendő. A másodfokú bíróság álláspontja szerint különbséget kell tenni a terhelt részéről önként vállalt *megtérítés*, és a terhelten kívüli, más okból történt *megtérülés* között. Jelen ügyben a nyomozó hatóság eredményes felderítő munkája eredményeképpen ez utóbbi várható; tehát nem a vagyoni hátrány önkéntes megtérítéséről van szó. Ugyanakkor a büntetőeljárás egyik célja a bűncselekménnyel szerzett vagyon, a jogellenes gazdagodás elvonása, a bűncselekmény elkövetése előtti eredeti állapot visszaállítása. A lefoglalással a hatóságok őrizetbe került, valamint a zár alá vett vagyon mértéke a vádlottak által okozott vagyoni hátrány mértékét meghaladja; az állami költségvetésnek okozott kárt ekként teljes egészében kompenzálják a büntető anyagi jogi és büntetőeljárás rendeltetések fogantatásából eredő bevételek. Ez a tény pedig a vádlottak felelősségének mértékét csökkenti, melynek súlya azonban – az önkéntes megtérítéssel szemben – jóval csekélyebb.
- [149] Bár valamennyi vádlott büntetlen előéletű – ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette –, ám Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak esetében ennek súlyát csökkenti, hogy időközben ugyanilyen jellegű bűncselekmények elkövetése miatt a büntetőjogi felelősségüket jogerősen megállapították.
- [150] A beismerő vallomás az állandóan követett bírói gyakorlat szerint csak akkor enyhítő körülmény, ha az a bűnösség elismerésével is párosul. Ugyanakkor Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VII. r. vádlottak esetében kizárólag a ténybeli beismerő vallomásról van szó, bűnösségüket ugyanis nem ismerték el. Az esetükben a beismerő vallomás mégis értékelhető a javukra, hiszen az más vádlott bűnössége megállapításának alapjául is szolgált.
- [151] Osztotta a másodfokú bíróság a törvényszéknek azt az álláspontját, hogy Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak esetében a részesség enyhítő körülményként nem

volt értékelhető, mivel az I. r. vádlott az irányítója, a III. r. és IV. r. vádlottak pedig a szervezői voltak a bünszervezetnek.

- [152] Súlyosító körülmény, hogy a vádlottak terhére rótt bűncselekmények száma a kettőt meghaladja, ahogy a folytatólagos elkövetésben megnyilvánuló fokozottabb társadalomra veszélyesség is.
- [153] Az enyhítő körülmények közül az idő múlásának van különös jelentősége. Ez egyrészt az ügy bonyolultságára és terjedelmére, másrészt a COVID-19 humán vírus terjedésének megakadályozása okán alkalmazott korlátozó intézkedésekre vezethető vissza. Erre figyelemmel megállapítható, hogy az eljárás elhúzódása, ekként az idő múlása nem a vádlottak terhére róható. Az idő múlásának nyomatékát pedig Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak esetében az is növeli, hogy az eljárás egy része alatt bírói engedélyes kényszerintézkedések hatálya alatt álltak.
- [154] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az alkalmazott szankciókat Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r., Terhelt3 IV. r., valamint Terhelt6 VII. r. vádlottak vonatkozásában eltúlzottnak találta, döntően az elsőfokú eljárásban tévesen megállapított társasági adóhiány mértékére, valamint az ítélet belső arányaira figyelemmel. Ezért a büntetést – a foglalkozástól eltiltás és a pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett – Terhelt1 I. r. vádlott esetében 6 év 6 hónap szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra, Terhelt2 III. r. vádlott esetében 5 év 6 hónap szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra, Terhelt3 IV. r. vádlott esetében 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra, míg Terhelt6 VII. r. vádlott esetében 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra enyhítette. A büntetések immár megfelelnek a Btk. 79. §-ában rögzített büntetési elveknek, azok szükségesek, de elégségesek is e célok elérésére, illetve a tettarányos büntetéskiszabás követelményein túl az ítélet belső arányosságának is megfelel.
- [155] Ennyiben Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r., Terhelt3 IV. r. és Terhelt6 VII. r. vádlottak esetében a büntetés enyhítését célzó fellebbezések eredményre vezettek.
- [156] Nem értett egyet ugyanakkor a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészségnek Terhelt3 IV. r. vádlottal szemben a további pénzbüntetés kiszabását célzó indítványával. A bizonyítás során megállapítást nyert, hogy a IV. r. vádlott a munkaviszonyából közel 280.000 forint jövedelemre tesz szert. A IV. r. vádlott családi körülményeire, az eltartott személyekre is figyelemmel ez a jövedelem nem felel meg a Btk. 50. § (2) bekezdésében meghatározott feltételnek. Ezért a másodfokú bíróság Terhelt3 IV. r. vádlottal szemben a pénzbüntetés kiszabását mellőzte. Erre figyelemmel az ügyésznek e szankció alkalmazását célzó jogorvoslati kérelme nem volt megalapozott.
- [157] A járulékos rendelkezés kapcsán észlelte a másodfokú bíróság, hogy Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlott esetében a rendelkező részben az egyes kényszerintézkedések beszámításának idejével kapcsolatban elírás történt. Ez arra vezethető vissza, hogy e vádlottak 2019. április 18-án még letartóztatásban voltak, bűnügyi felügyeletük fogamatba vétele másnap, tehát 2019. április 19. napjától történt meg. Ezért csupán a 2019. április 19. napjától a november 15. napjáig bűnügyi felügyeletben töltött idő számítható be, 2019. április 18. napja még a letartóztatáshoz számítandó.
- [158] Észlelte a másodfokú bíróság, hogy Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottak esetében a szabadságvesztésbe történő előzetes fogvatartás és bűnügyi felügyelet beszámításával kapcsolatban elírás történt; e vádlottak 2019. április 18. napján még fogva voltak, így a bűnügyi felügyelet beszámításának kezdő időpontja helyesen 2019. április 19. napja. A másodfokú bíróság a beszámítással kapcsolatos rendelkezést ekként pontosította.
- [159] A NAV Bűnügyi Főigazgatóságának tájékoztatása nyomán észlelte az ítéltábla, hogy a törvényszék Terhelt2 III. r. vádlottól készpénzként lefoglalt, majd a bűnügyi főigazgatóság

számlájára befizetett több, mint 22 millió forint sorsáról nem rendelkezett. Miután e vagyonelem eredetéről Terhelt2 III. r. vádlott az eljárás során nem nyilatkozott, arra a másodfokú bíróság a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján – figyelemmel a Btk. 74/A. § (1) bekezdés a) pontjára is – vagyonekhozást rendelt el.

- [160] Elkerülte az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy az Terhelt1 I. r. vádlottól lefoglalt, Székely Bertalan – helyesen – *Rachel* című festményének lefoglalását (a nyomozati iratok 21792-21796. oldalainak tanúsága szerint) a nyomozó hatóság a 2019. július 5-én kelt 62002/169-1688/2017. bü. számú határozatával megszüntette, és azt egyéb érdekelt5 vagyoni érdekelt jogi képviselője részére 2019. augusztus 1-jén kiadta. E körben félreértésre az adhatott okot, hogy a bűnjeljegyzékben e műalkotás nem az eredeti címével (*Rachel*), hanem *Lányportré* megjelöléssel szerepelt. Egyetértve azonban Terhelt1 I. r. vádlott védőjének perbeszédében e körben kifejtettekkel, e festmény kiadására már sor került, így annak újbóli kiadása szükségtelen, ezért az ezzel kapcsolatos rendelkezéseket a másodfokú bíróság mellőzte.
- [161] Számítási hiba folytán tévesen került meghatározásra az elsőfokú bíróság részéről a vádlottakat érintő bünygyi költség végösszege, mely helyesen 4.501.089 forint. A költségjegyzék 4. tételszáma alatt szereplő, a befogadással kapcsolatos orvosi vizsgálat 7.200 forintos költsége tanú109 tanú vonatkozásában merült fel, ezért e költséget a Be. 574. § (3) bekezdése alapján az állam viseli, melynek összege ekként helyesen 38.250 forint.
- [162] Az elsőfokú bíróság egyéb – a szabadságvesztés végrehajtási fokozatával, a feltételes szabadságra bocsátással, az egyes vádlottakkal szemben alkalmazott pénzbüntetés kiszabásával, a további vagyonekhozással, a zár alá vétel feloldásával, az egyéb dolgok lefoglalásának megszüntetésével, azok kiadásával, valamint a visszatartásukkal kapcsolatos – rendelkezések törvényesnek bizonyultak.
- [163] Mindezek alapján a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [164] A másodfokú eljárás során a szakértői vélemény beszerzésével, valamint Terhelt6 VII. r. vádlott kirendelt védőjének fellépésével további bünygyi költség merült fel.
- [165] A szakértői díj (250.400 forint) fele részének megfizetésére a másodfokú bíróság Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r. és Terhelt3 IV. r. vádlottakat egyetemlegesen kötelezte a Be. 613. § (1) bekezdése és a Be. 574. § (1) és (4) bekezdései alapján, mert e bünygyi költség az ő vonatkozásukban merült fel, és az e vádlottak között nem volt elkülöníthető. A szakértői költség másik felét a Be. 574. § (3) bekezdése értelmében az állam viseli, mivel a szakértői vizsgálat elvégzése a kft8. esetében szükségtelenül merült fel.
- [166] A Be. 613. § (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla Terhelt6 VII. r. vádlottat a kirendelt védőjének díjaként a másodfokú eljárásban felmerült bünygyi költség viselésére.
- [167] Terhelt1 I. r. vádlott esetében a 2023. évi február hó 4. napjától a mai napig letartóztatásban töltött időt a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdései alapján a szabadságvesztésbe beszámította.

P é c s, 2023. június 28.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A Szekszárdi Törvényszék 6.B.45/2021/272/I. számú ítéletének Terhelt1 I. r., Terhelt2 III. r., Terhelt3 IV. r., Terhelt4 V. r., Terhelt5 VI. r., valamint Terhelt6 VII. r. vádlottra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.III.62/2022/49. számú ítélete folytán – az abban írt változtatásokkal – a 2023. évi június hó 28. napján jogerőre emelkedett és – fel nem függesztett részében – végrehajthatóvá vált.

Dr. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke